

ED—FEMAL
Nuolatinis
riški, kuri
ir pulkų gy
imas. Turim
i. Nuosavas
ra alga. Du
inant mokyt
eat Neok 3-4
(174-175)
šapoje. Pūb
a alga. Apd
ė už viršlaid
MFG. CO
s., Brooklyn
Frank.
(171-172)
jos. Nešioti
liai lalko, p
i, ar pilnam
ormas. Apm
okitės:
SON, ETE A
N. J.
(172-173)
trėja. 40-50
namų Wo
vas kambary
niniai įtaly
šikalingi vė
mokyti ang
alga tinkam
IV. 3-8897.
(173-174)
prie šiuo
adatom mal
s nuo kavos
os. Duodame
avntė už pil
BRA, 100 Gr
s.
(173-174)
s! (vedusio
ieškote įv
e čia!
ar Hop
alomo Darb
gas.
2 iki 6 P. M.
CAR HOP
don, N. J.
(173-174)
ED MALE
ciežies šap
res prie la
as. Nuolati
pa. Visos dar
Saukite E
brockite.
(170-171)
klasės. Pr
es darbų. T
as. Nuolati
hern, N. J.
Elizabeth
(170-171)
sti Darbinin
dirbystės fir
žemiu 40 t
BROS.
Maspeth, L. I
1315
(170-171)
skytis kaip
M DEPT.
e., N. Y. C.
Bldg.)
(172-174)
25 m. amžiu
darbininkai. P
as. Nuolati
re. Kreipkit
CAR HOP
lon, N. J.
(173-174)
TATE
vieta. 4 šeim
& Grill. Visi
stė. Parduoti
lmai beti. T
riežiastis lig
v. GE. 9-7281.
(171-172)
EW A.
US
(KAS)
UVIŲ
ORIS
ette St.
i, N. J.
2-5172
NY'S
DATE
SHOP
EIMONAS
kas
AVENUE
i, N. Y.
Barberia

LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalls Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje .. 9.00
Kitur užsienyje .. 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose .. \$8.00
Pavienio egzempl. kalna 5 centai

L A I S V Ė

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in
Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

KRISLAI

Tautosakos rinktinė
Pakvepia laukeliai...
Monarchai Jugoslavijoje
"Vilnis" ir negrai
Rašo A. Silėnas

Prieš mane randasi naujai iš Lietuvos gauta knyga, "Lietuvių Tautosakos Rinktinė". Mes dažnai sakome, kad ta ar kita knyga yra "indėlis į mūsų literatūrą," "mūsų literatūrinio lobyno įnašas." Kartais toks apibūdinimas tinka, kartais vartojamas šiek tiek perlangvai.

Bet "Lietuvių Tautosakos Rinktinė" yra tikras lobynas, brangenybė kiekvienam lietuviui, kuriam nuosavas ir brangus kultūrinis palikimas.

Ir ko joje nėra? Liaudies damos (su gaidomis), raudos, žaifimai, pasakos, patarlės, priežodžiai, mįslės, minklės... Be to, knyga gausiai iliustruota, dokumentuota.

Atidarai tą knygą ir prieš tave pakvepia vaikystės laukai, laukai ir kloniai su teva-levuže ir putinėliais, karklais ir kleveiliais, lineliams, kanapėlėm, su lazdynais, berželiais, sausa oobelėle... Atgija, suskamba visos seniai, seniai girdėtos dainos, ir apie du gaideliu, kurie baltus žirnius kėlė, ir apie mėnulį, kuris saulę vedė, apie bitinėlį, kuris pralėkdamas pro drevę šakelę sukurtino, ir apie du ažuolėliu, kurie dygo, dygo...

Beje, knygos gale pridėtas žodynas, išaiškinantis moderniškoje bendrinėje kalboje visus tuos knygos tekste (dalinose, pasakose ir tt.) užtikamams žodžius, kurie archaizmai, dabar raštinėje kalboje nevertojami. Pavyzdžiui, ten aiškinama, kad anyta yra vyro motina, ariekla yra degtinė, atvogta — drąsa, bačka — statinė, godoti — gailėtis, gromata — laiškais, klapata — rūpestis, ir tt.

Toks žodynas reikalingas jaunajai Lietuvai. Bet nebūtų perdėjimas sakyti, kad daugumai Amerikos lietuvių tie pirmieji, aiškinamieji žodžiai, nuosavėni, negu naujieji. Kiek, sakysime, yra senesnių Amerikos lietuvių, kurie sako siela, o ne dūšia, rankšluostis, o ne abrusas, siuvėjas, o ne kriaučius, gėlė, o ne kvietkas?

Jugoslavijos valdžia surengė iškilmingą sutikimą Graikijos karaliui Povilui ir jo žmonai Frederikai. Jie abu buvo pro-naciniai nusiteikę karo metu, jie abu tikri liudies interesų priešai.

Jugoslavijos valdžia juos sutinka iškilmingai, kaip to reikalauja diplomatinis protokolas. Bet mes neabejojame, kad Jugoslavijos žmonės jaučia panieką ir neapykantą tiems dviems monarchams, vokiškos kilmės "mėlynkraujams," kuriuos ant Graikijos liudies sprando užsodino triumfuojanti reakcija.

Šiandien, penktadienį, New Yorko "Aido" choras atnaujinavo savo pamokas, metasi į naujo muzikalo sezono prirėngimo darbą. Kaip visuomet, taip

DARBAS SULAIKYTAS NEW YORKO UOSTE

Peronistai sudarysį savo unijų ginkluotus dalinius

Buenos Aires. — Peronistų kontroliuojama Argentinos Generalinė darbo konfederacija (CGT) paskelbė, kad ji sudarys ginkluotą miliciją, kurios tikslas bus apsaugoti Peroną ir jam padėti užgniaužti prieš jį taikomus sukilimus. CGT nutarė kreiptis į karo reikalų ministeriją su prašymu, kad jai būtų duotas leidimas tokią miliciją organizuoti. Kadangi ministeriją kontroliuoja pa-

Krovikai sustreikavo prieš uosto komisiją

New Yorkas. — Apie 20,000 New Yorko uosto krovikų pradėjo sulaukyti darbą trečiadienio rytą, kuomet pradėjo rinktis į mitingus streiko apsvarstymui. Tik vienoje priplaukoj, kuri randasi po kariuomenės kontrole, kariai ir tarnautojai tęsė krovimą.

ILA uostininkai-krovikai nutarė sulaukyti darbą, kad išreikšti savo protestą prieš taip vadinamą Uosto komisiją (Waterfront Commission), kurią paskyrė New Yorko ir New Jersey gubernatoriai. Krovikai sako, kad ta komisija prieš juos naudoja "geštapiškas priemones." Komisijos pareigūnai nuolat sukiniėjasi prieplaukose ir turi teisę bile kuriuo laiku pasiūkti bile kroviką ir jį kamantinėti.

Kai kurie krovikai buvo klausinėjami, kur jie gyvena, kiek uždirba, kaip praleidžia pinigus, kas jo draugai ir t. t. LIA teigia, kad komisijos nariai neturi teisės statyti tokius asmeniškus klausimus, kad, kamantinėdama krovikus, komisija juos traktuoja kaip kokius kriminalistus, o ne laisvus piliečius.

Trentono NAACP reikalauja tyrinėti veterano nužudymą

Trenton, N. J. — Negrų Pažangos Susivienijimas (NAACP) pradėjo akciją, kad būtų nubaustas policininkas Vincent Morrison, kuris nušovė negrą veteraną Robert Johnson. Johnsonas savo karinės tarnybos metu buvo sužeistas Korėjoje. Policininkas Morrisonas sako, kad jis nušovė Johnsoną per klaidą, kuomet jų automobiliai susirėmė kelyje.

Kabineto narys konspuruoja prieš streiką jo dirbtuvė

Washingtonas. — CIO News sako, kad prez. Eisenhowerio prekybos reikalų vice-sekr. L. Teeter pakartotinai bandė paveikti Indianos gub. Craigą, kad būtų daromos pastangos užgniaužti streiką Perfect Circle Co. dirbtuvėje toje valstijoje. Dirbtuvė priklauso vice-sekretoriaus Teetero.

Vengrija taipgi sumažins savo kariškias pajėgas

Budapeštas. — Vengrija paskelbė, kad ji iki gruodžio 31 dienos sumažins savo karines jėgas ant 20,000 žmonių. Manoma, kad Vengrijos karinės pajėgos dabar turi apie 300,000 vyrų. Bet iš to skaičiaus nuolatiniuose kariniuose junginiuose randasi tik 200,000, o koks 100,000 pri-

Francūzijos socialistai už kolonizmo politikos tęsimą

New Yorkas. — Francūzijos Socialistų partijos gen. sekretorius Guy Mollet viešai šioje šalyje. Jis pasakė prakalbą Overseas Press Club susirinkime, kurioje jis plačiausiai apsisistojo prieš Šiaurės Afrikos padėtis.

Mollet išreiškė savo partijos nusistatymą: Francūzija turi švelninti kolonizmo jungą Šiaurės Afrikoje (Maroke, Alžyre ir Tunisi-joje), turi sudaryti "Francūzijos Bendruomenę", pa-

našiai kaip britai padarė su savo dominijomis ir kolonijomis, bet neturi visai atsižadėti Maroko, Alžyro arba Tunisijos.

Francūzijos socialistai tokiu būdu stoja prieš Šiaurės Afrikos žmonių pagėdavimą pasiekti pilną nepriklausomybę.

Philippville, Alžyras. — Francūzai sako, kad alžyriečiai partizanai nušovė 3 civilinius francūzus.

J. T. siūlo neutralę zoną tarp Egipto ir Izraelio

Jeruzalė. — Vyriausias Jungt. Tautų paliaubų komisijos pareigūnas gen. Burns pasiūlė, kad tarp Izraelio ir Egipto būtų pravaista vieno kilometro pločio neutrališka demilitaruota zona. Tame žemės ruože Gazos srityje nebūtų jokių ginkluotų sargybinių, tvirtovių arba sto-

vyklų. Civiliniai gyventojai, betgi, ten galės pasilikti.

Gen. Burns yra įsitikinęs, kad tik toks neutrališkas ruožas gali sulaukyti susirėmimus tarp Egipto ir Izraelio karinių jėgų. Izraeliečiai, betgi, atsineša abejingai į tą pasiūlymą. Jie sako, kad egiptiečiai sabotuotojai ir įsiveržėliai ateina Izraelio teritorijon tiksliai pasiūsti, kad jeigu jie neateitų, nebūtų nei karinių susirėmimų, o tų pasiūstųjų jokie neutrališki ruožai nesulaukys.

Trentono NAACP reikalauja tyrinėti veterano nužudymą

Trenton, N. J. — Negrų Pažangos Susivienijimas (NAACP) pradėjo akciją, kad būtų nubaustas policininkas Vincent Morrison, kuris nušovė negrą veteraną Robert Johnson. Johnsonas savo karinės tarnybos metu buvo sužeistas Korėjoje. Policininkas Morrisonas sako, kad jis nušovė Johnsoną per klaidą, kuomet jų automobiliai susirėmė kelyje.

Kabineto narys konspuruoja prieš streiką jo dirbtuvė

Washingtonas. — CIO News sako, kad prez. Eisenhowerio prekybos reikalų vice-sekr. L. Teeter pakartotinai bandė paveikti Indianos gub. Craigą, kad būtų daromos pastangos užgniaužti streiką Perfect Circle Co. dirbtuvėje toje valstijoje. Dirbtuvė priklauso vice-sekretoriaus Teetero.

Vengrija taipgi sumažins savo kariškias pajėgas

Budapeštas. — Vengrija paskelbė, kad ji iki gruodžio 31 dienos sumažins savo karines jėgas ant 20,000 žmonių. Manoma, kad Vengrijos karinės pajėgos dabar turi apie 300,000 vyrų. Bet iš to skaičiaus nuolatiniuose kariniuose junginiuose randasi tik 200,000, o koks 100,000 pri-

Darbo unijų kovos lauke

Pittsburgh. — 43,000 Westinghouse darb., kurie priklauso prie CIO elektristų unijos (IUE), didžiule balsų dauguma pasisakė už streiką. Metuchene 2,000 darbininkų nutraukė darbą dviems valandoms, kad balsuoti, ar streikuoti. Jie beveik vienbalsiai pasisakė už streikavimą.

Clevelandas. — 1,700 Midland Steel fabriko darbininkų streikuoja. Šio fabriko darbininkai priklauso prie auto-darbininkų unijos.

Sebastopol, Calif. — Didžiulis gaisras sunaikino 700 tonų džiovintų obuolių viename sandėlyje. Tyssterių unijos organizatorius Grami sako, kad gaisras kompanijų tiksliai sukeltas, kad kiršinti žmones prieš streikuojančius tyssterius, kaltinant juos padegime.

Paskutiniai pranešimai

Maskva. — Kancleris Adenaueris ir jo užsienio reikalų ministras Brentano atskrido Maskvon. Juos sutiko aukšti Tarybų Sąjungos pareigūnai.

Washingtonas. — Iš Tarybų Sąjungos grįžęs Kongreso narys Holt sako, kad Maskvoje jis buvo sulaukėtas armijos leitenanto, kuris su pistoletu rankoje jį laikė suimtą nekuri laiką, iki aukštesnis karininkas jį išlaisvino. Holt yra Californijos republikonas.

Bonna. — Vak. Vokietijos policija suėmė tris pasportų skyriaus pareigūnus, kurie kaltinami kaip Rytų Vokietijos šnipai.

Los Angeles. — Gaisrai, sukelti sausros, siaučia keliose vietose Californijos miškuose.

Londonas. — Kaip turistai-svečiai į Britaniją atvyko buvęs hitlerinis Luftwaffės lakūnas Adolfas Galandas, daugelį kartų bombardavęs Londoną, paskui kelerius metus pabuvęs Britanijos kariniu belaisviu.

Belgradas. — Graikijos karalius Povilas pabrėžė, kad "Graikijos, Jugoslavijos ir Turkijos karinė sutartis lieka tvirta." Tito anksčiau pasakė, kad "ta sutartis svarbi platesniuose taikingos Europos rėmuose," tai yra, ne tokia jau svarbi kaip anti-sovietinė santarvė.

Karči. — Tūkstančiai pakistaniečių planuoja "taikingą" maršą į Indijos laikomą Kašmirą.

SUBSCRIPTION RATES

Table with subscription rates for United States, Canada and Brazil, and Foreign countries.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

ADENAUERIS MASKVOJE

ŠIUOS ŽODŽIUS RAŠANT, Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris su savo artimais bendradarbiais jau yra Maskvoje.

Tik pagalvokite: specialus traukinys, nugabens daugybę jo valdininkų ir padėjėjų, stovės Bielarusijos geležinkelio stotyje (Maskvoje) ir turės net savo elektrą vagonams apšviesti ir vandeniui sušildyti! Koks vokiškas darnumas!

Traukinys stotyje stovės, tarytum jis būtų vokiečių teritorijoje. Patys vokiečiai sargybiniai jį saugos.

Taryų Sąjungos vyriausybė pavedė vokiečiams visą "Sovietskaja" hotelį. Jie ten gyvens ir patys tvarkys, kaip tik nori per visą derybų laiką.

Vakarinės Vokietijos žmonės, Maskvoje neperseniai pradėjo lankytis, bet kaip pradėjo, tai pradėjo su dideliu bombastiškumu.

Kas iš ta viso išeis, žiadien niekas nežino.

NIEKS NEŽINO dėl to, kad tokios derybos, kokios dabar bus pradėtos Maskvoje, yra labai retas dalykas pasaulyje.

Atsiminkime, Vokietijos yra dvi: didesnioji (Vakarinė) ir mažesnioji (Rytų Vokietija). Pastaroji yra geriausioje santykiuose su Tarybų Sąjunga. Jos priešakyje stovi liaudies draugai, taikos draugai. Rytų Vokietija stoja už amžiną taiką, už geriausius santykius su visą pasauliu; ji stoja už socializmą.

Kas kita su Vakarų Vokietija. Šią valdo turčių klasės atstovai ir jos valdžioje yra nemaža hitlerininkų, dar tik prieš virš dešimt metų žiauriai žudžiusių nekaltus tarybinius žmones. Adenaueris, tos valdžios kancleris, iki šiol stoja už Vokietijos ginklavimą, už NATO.

Net ir Vakarų Vokietijos, social-demokratų, kurių nieks nepaskaitys Tarybų Sąjungos prieteliais, nepritaria Adenauerio politikai. O social-demokratų partija ten yra galinga.

Abiejose Vokietijose šiandien tarp žmonių reiškiasi vienas bendras noras: susivienyti į vieną tautinę valstybę!

Bet kaip susivienyti? Rytų Vokietija nori, kad apvienyta Vokietija nesiginkluotų, kad ji nebūtų įvelta į kitą užpuolikišką karą. Tam pritaria ir Vakarų Vokietijos social-demokratai.

Bet tam priešingas Adenaueris ir jo klerikalų partija. Tam priešingas ir Washingtonas ir Londonas.

Na, ir štai, šis klausimas turės būti išnaujo svarstytas Maskvoje. Vokietijos apvienijimas iš tikrųjų yra bene tik svarbiausias klausimas, reikalingas greito išsprendimo.

Dėl to viso pasaulio akys ir ausys ir bus nukreiptos į konferenciją, kuri šiomis dienomis prasideda Maskvoje.

ŠALIS DAUGIAU NEPAKES

Mažo Mississippi miestelio, Sumnerio, rasistai be abejo buvo nustebę: Kas atsitiko? Jie, geriau pasakius du jų, pastebėjo jauną negrą, vaikina, beveik vaiką, atvykusį iš Chicago. Pripratus gyventi laisvesnėje atmosferoje, tas vaikinai, Louis Till, nelaukė galvą nuleidęs, bet su pasitikėjimu žvalgėsi aplink. Jis net drįso susilpinti, kai pastebėjo praeinančią jauną gražią merginą...

Tad du rasistai padarė, kas paprastai daroma Mississippi miesteliuose ir plantacijose — jie atėjo ginkluoti, išvilko drebantį vaiką, nusivėžė jį į laukus, kankino ir galų gale paleido kulka į jo smegenis. Paskui jie lovoną įmetė upėn — ir baigta.

Bet kas atsitiko? Rasistiniai žudikai manė, kad tuomi viskas baigsis, kaip paprastai baigiasi — dar vienas nūris nudėtas, tai kas čia tokio?

Bet jų nuostabai įvykiai vystėsi kitaip. Nužudytojo vaiko giminės atėjo ir reikalavo kūno, ir vietinis šerifas negalėjo praveisti tylias slaptas laidotuves. Kūnas buvo išvežtas Chicago, ir Sumner miestelio baltieji rasistai girdėjo, kad ten net 50,000 žmonių, baltų ir juodų, praėjo pro karstą. Jie girdėjo, kad išsijudino spauda, NAACP, kad vyksta protesto mitingai, susirinkimai, kad siunčiamos telegramai, kad pačioje Mississippi valstijoje negrų vadai, NAACP veikėjai, pastoriai, unijų vadai, pakėlė skausmo pilną protesto balsą.

Daugiau: jie išgirdo, kad juos rengiasi areštuoti, kad šiuo kartu gerasis vietinis šerifas ir kiti jų bičiuliai, vietiniai pareigūnai, jų negalės apginti.

Taip seniau to nebūdavo. Bet dabar nauji laikai. Dabar 1955 metai, kuomet Amerikos negrai, ir Amerikos pažangnesni žmonės bendrai, pasiryžę daugiau netoleruoti linų.

Linčtininkai ir rasistai dar susilauks ir daugiau tokių staigmenų. Jie susilauks savo epochos galo!

IVAIRUMAI

Šis tas apie imtynes

Imtynės (wrestling) yra sportas, kuriame Amerikos lietuviai nemenkai atstovaujami. Bet platesni lietuvių sluoksniai apie lenktynes ir jų taisykles mažai nežino. Čia paduodame ištraukas iš straipsnio, kuris tilpo Vilniaus "Sporte." Čia minimos taisyklės yra Lietuvos sportininkų, bet jos panašios likusiam pasaulyje, įskaitant ir šią šalį.

Imtynės — patraukli ir įdomi sporto šaka, turinti didelę taikomąją reikšmę. Besitreniruodamas imtynininkas ugdo jėgą, išvermę, vikrumą, sumanumą, mokėjimą greitai orientuotis ir eilę kitų vertingų savybių.

Gal įdomiausias klasikinės imtynės. Šios rūšies imtynėse sportininkas, suimdamas priešininką už rankų, sprando arba liemens (virš juosmens), stengiasi paguldyti jį ant nugaros.

Imtynininkas, bent akimirka abiem mentėmis palietęs kilimą, laikomas pralaimėjusiu. Neretai pasitaiko, jog imtynininkai gana ilgą laiką neįstengia vienas kitą paguldyti ant menčių. Todėl varžybų taisyklės apriboja imtynių laiką iki 10 min. pradėdantiesiems bei trečiojo atskyrio sportininkams ir iki 15 min. — antrojo bei aukštesnių atskyrių sportininkams. Jei per šią laiką nė vienas imtynininkas nepasiekia visišką pergalę (nepaguldo ant menčių), laimėjimas priskiriamas sportininkui, surinkusiam daugiausia taškų. Taškai skiriami už kiekvieną taisyklingai atliktą veiksmą.

Prieš pradėdami kovą, imtynininkai atsistoja vienas priešais kitą. Patogiausia padėtis imtynėse stačiose yra tokia, kai imtynininkai stovi žingsnio padėtyje ant šiek tiek per kelius sulenktų kojų, o liemuose yra pasvirę į priekį. Ši padėtis, vadinama imtynininko stova (dešinioji — kai dešinioji koja stovi priekyje, kairioji — kai kairioji koja priekyje), leidžia imtynininkui atlikti įvairius veiksmus, o taip pat gerai judėti kilimu. Judant venigama kryžiuoti kojas, nes tokiu atveju netenkama pusiausvyros. Todėl einant kilimu pirmiausia žengiam ta koja, kurios kryptimi einama, o tik po to pristatoma kita koja.

Jeigu per pirmąsias keturias minutes (dešimties minučių imtyje) nė vienas imtynininkas nepaguldo varžovo ant menčių ir nėra žymiai pranašesnis už priešininką (už tai jam būtų suteikiama teisė pasirinkti tolesnį imties tęsimą būdą), teisėjai paskiria imtynės parteryje ir burtų keliu nustato, kuris imtynininkas pirmąsias dvi minutes įims apacioje ir kuris iš viršaus. Apatinysis imtynininkas privalo užimti parterio padėtį — atsiklaupyti ant kelių ir rankų delnais arba dilbiais atsiremti į kilimą. Tarpas tarp rankų ir kelių turi būti ne mažesnis kaip dvidešimt centimetrų. Parteryje esantis sportininkas neturi teisės atsistoti. Jei dviejų

minučių laikotarpyje nė vienas jų nepasiekia pergalės, imtynininkai tokiam pat laikui keičiasi padėtimis, o po to likusias 2 minutes imasi stačiom.

Jei sportininkas nesugeba jėga pasipriešinti varžovui, tai, vengdamas paliesti kilimą mentėmis, jis išsilenkia tiltu arba pustilčiu. Tiltu vadinama tokia padėtis, kai imtynininkas, išsilenkęs per juosmenį, krūtinę bei sprandą į kilimą remiasi kakta ir kojų padais. Pustiltyje, be to, dar atsiremiamą vienu kuriu nors petimi. Tiltas klasikiniuose imtynėse vaidina didelį vaidmenį tiek puolant, tiek ginantis. Todėl mokantis imtynių kiekvieną pamoką reikia atlikti įvairius pratimus, stiprinančius sprando raumenis, ugdančius stuburo lankstumą ir pan.

Norint paguldyti varžovą ant menčių, reikia visų pirma gerai jį suimti. Klasikinėse imtynėse leidžiama suimti priešininką tik už rankų, sprando bei liemens. Griežtai draudžiama pakisti koja, suimti už plaštakos, už veido tarp burnos ir akių linijos ir už plaukų. Apimant varžovą abiem rankomis, viena ranka suimama už kitos rankos riešo arba sukabinami sulenkti pirštai. Sujungti rankas pirštais tarp pirštų draudžiama, nes krūtinė galima susižeisti pirštumi.

Nors klasikiniuose imtynėse varžovo suimimas labai griežtai apribotas, įvairių imtynių veiksmų yra daugiau kaip šimtas.

Dėl to, kad imtynės parteryje vyksta gulint arba klūpint ant kilimo, dauguma visų atliekamų veiksmų skirti varžovui apversti. Technikos atžvilgiu jie yra gana paprasti, todėl mokantis imtynių technikos kaip tik ir pradėdama nuo veiksmų parteryje, prieš tai supažindinus sportininkus su imtynininkų stova, judėjimu kilimu, paprasčiausiais varžovo suėmimais ir išsilaisvinimo iš jų būdais.

Lowell, Mass

Turėkime gerą susirinkimą

Vidurvasario mėnesis, kuomet dienos nepakenčiamai karštos, tai ir organizacijų susirinkimai nebūna laikomi; komitetai vieni palaikė organizatyvų stovį, kas liečia narines duokles ir kitus pastovius dalykus.

Bet dabar, orui kiek atvėsus, einama prie veikimo — prie besirūpinimo organizacijų pirmynžanga.

Pirmučiausia reikia turėti gerą susirinkimą LDS 110-tos kuopos. Toks susirinkimas yra šaukiamas šį sekmadienį, rugsėjo 11 dieną, 2 val. popiet, mums paprastoj svetainėje, 14 Tyler St.

Visi nariai privalo suėti, nes jau iš tikrųjų yra susikaupusių reikalų.

Apie šį susirinkimą prašome "Laisvės" skaitytojų pranešti LDS nariams, kad visi dalyvautų.

Kuopos pirm. J. M. Karsonas

Iš anksto galvokime, kaip kuo sėkmingiausiai praveisti šį rudenį Laisvės vaju gavimui naujų skaitytojų.

Istorija ir informacija

Rašo D. M. Šolomskas

DIDYSIS ARTISTAS IŠ DABINĖS KAPITOLĖ, GYVENO SKURDE

Washingtonas, tai trečioji iš eilės Jungtinių Valstijų sostinė. Trumpą laiką sostine buvo New Yorkas, Philadelphia, o į Washingtoną valdžia persikėlė 1800 metais iš Philadelphijos.

Kas tik apsilankė sostinėje, tai, supranta, kad jeigu jau ir nebuvo Kapitolyje, vyriausybės rūmuose, tai jau negalėjo nepastebėti Kapitolio (Capitol), stovinčio ant veik šimto pėdų kalno. Kapitolis yra didelis ir įspūdingas.

Washingtonas įkurtas 1791 metais pagal Kongreso nutarimą, kaip atskiras miestas nuo bile valstijos. Tas žemės plotas buvo nupirktas nuo Marylando valstijos ir pavadintas THE DISTRICT OF COLUMBIA.

Washingtono miesto statybai planus paruošė pirmasis prezidentas Jurgis Washingtonas su francūzų inžinieriumi L'Efant. Kapitolio statybai planus paruošė architektai William Thorton ir James Hoban. Kertinį akmenį padėjo prezidentas Washingtonas 1793 metais, 18 d. rugsėjo. Senojo Kapitolio statybos darbai buvo baigti 1811 m. Anglija laike karo 1812 m. sudegino vidaus įrengimus Kapitolio. 1817 metais jis buvo atstatytas. Senojo Kapitolio pastatymas ir atstatymas po anglų sudeginimo, taipgi įrengimas, kainavo apie dvidešimt penkis milijonus dolerių.

Bet prieš pirmesnio Kapitolio vėliau buvo padaryti nauji pristatymai, tarp tai 1857 metais Atstovų Buto rūmai, o 1859 m. — Senato. 1863 metais ant Kapitolio bokšto buvo užkelta varinė Laisvės statula, veik 20 pėdų aukščio, kuri sveria 14,985 svarus. Ją pagamino pagal Thomas Crawfordo planą ir pagaminimas atsiėjo arti \$21,000,000.

1949-1951 metais buvo atliktas Atstovų Buto ir Senato posėdžių svetainės remontas, kuris kaštavo virš \$5,000,000. Bendrai Kapitolyje nuolatos eina darbai, nes tai paveikslas, muralas, statulas, sienas ir kitokius dalykus reikia panaujinti, prižiūrėti, kad jie gražiai ir gerai išsilaukytu.

Suprantama, kad tokiaime pastate, kuris užima 14 akrų žemės, turi 435 kambarius, 11 keltuvų, 554 duris, virš 6,000 elektros jungtuvų ir lempučių, 680 langų — yra darbo daug. Tai valdžios rūmai. Suprantama, atskiros ministerijos turi atskirus savo rūmus, kaip kurie toli pralenkia ir Kapitoli, kaip tai karo reikalų rūmai — Pentagonas.

Didysis artistas Brumidi

Bet kas tik buvo Kapitolyje, tai koridoriuose, salėse, o ypatingai Rotundoje, negalėjo nesigėrėti gražiausių spalvų paveikslais ir muralais. Kapitolio išdabiniui daug darbo įdėjo Trumbull ir kiti artistai. Bet galima sakyti, kad daugiausiai ir gražiausiai Kapitoli išdabino Konstantinas Brumidi) kurį dabar jau daugelis įvertina, kaip "Michelangelo of the Capitol."

Konstantinas Brumidi, dabindamas Kapitoli, išdirbo 25 metus ir be dirbdamas priartino sau mirtį.

Šimtas metų atgal, būtent 1855 metais, Brumidi pradėjo savo didįjį darbą išdabiniui Kapitolio. Ir kas tik ten lankėsi, tai pirmiausia pamatė, kad Rotundos viršus bonė (dome) yra išdabinta gražiais spalvingais piešiniais. Rotunda, tai Kapitolio centre tuštuma, kurią ant 180 pėdų aukštumos dengia apvala bonė. Bonė padaryta iš dviejų metalinių lukštų taip, kad viršutinis dengtų nuo oro, o apatinis nuolatos būtų šviesoje. Ją užkėlė an Kapitolio viršaus 1865 metais. Ji sveria 9,000,000 svarų.

Bonės vidujinis lukštas turi 4,664 ketvirtaines pėdas. Ir štai Brumidi per vienuolika mėnesių, veik nuolatos gulėdamas aukštelininkas, 180 pėdų aukštumoje, derino gražiausias spalvas išdabiniui jos. Ir kada baigė, tai bonės centre atsidendė Jurgio Washingtono paveikslas, o nuo jo ratu, galvomis į centrą, sėdi trylika moteriškų figūrų, kiekviena iki 15-kos pėdų aukščio. Trylika moteriškų figūrų, tai reprezentuoja trylika originalių valstybių, kurios sukilo vėliau susidarę Jungtinės prieš Angliją ir iš kurių Valstybės.

Antras lankas piešinių bonėje paskirstytas į šešias grupes, kurios reprezentuoja: daile ir mokslą, žemdirbystę, mechanizaciją, karą, prekybą ir jūrininkystę.

Konstantinas Brumidi įdirbo gražiausiomis spalvomis muralus, vaizduojančius Amerikos ir pasaulio istoriją, kaip tai: Jurgis Washingtonas Valley Forge, Mūšis prie Lexingtono, Americus Vespucci, Kristofas Kolumbas, Benjaminas Franklinas, Brewster; keturi metų laikai, ir daugybė kitų.

Nors Brumidi išdirbo 25 metus, dabindamas Kapitoli, bet pasimojimas jo platiems darbams buvo nebaigtas. Daugelyje ant koridorių ir rūmų sienų pasiliko tik medalionai (paveikslai ir muralų įdirbinimų rėmai), kuriuos jis nesuspėjo figūromis užpildyti. Jis savo didįjį darbą bonėje baigė 1865 metais. Keturiolika metų vėliau (1880 m.) dar darė lanką aplinkui figūras 180 pėdų aukštumoje — paslydo ir krito žemyn. Kopiečio ir virvė, kuria jis buvo apsijuosęs, sulaukė jį 58 pėdos nuo žemės, bet 122 pėdų kritimas taip jį įveržė, kad jis ore per 15 minučių kabojo veik be sąmonės. Buvo išgelbėtas, bet pasigėręs kelius mėnesius, mirė.

Kas gi buvo Brumidi?

Konstantinas Brumidi gimė Romoje 1805 metais. Jis buvo italų tautos žmogus. Ten ir išsimokslino pašybos. Jis dabino popiežiaus rūmus Vatikane ir buvo nariu Svento Luko Šiaus Akademijos. Patekęs į karo tarnybą, Brumidi buvo kapitono laipsnyje. 1848 metais Europoje kilo žmonių revoliucijos banga prieš feodalus. Revoliucija purtė ir Italiją. Jo dalinys buvo mestas slopinti sukilimą, bet kapitonas Brumidi

di atsisakė šaudyti į liaudį. Už tai jis buvo suimtas ir įmestas į kalėjimą. Po 14 mėnesių kalėjimo Brumidi paspruko ir atvyko į Ameriką, kurioje tais laikais daugelis sukilėlių rado prieglaudą.

1855 metais Brumidi pradėjo savo darbą išdabiniui Kapitolio. Jam mokėjo labai mažai, tik po \$10 per dieną. O kadangi daugelio darbų nebuvo galima vienam atlikti, tai fizinio ir kitokio darbo pagalbininkus jis turėjo samdytis jau iš savo algos. Taip atlikdamas tuos didelius meno darbus, Brumidi vargingai gyveno. Vedė jis jau būdamas 60 metų amžiaus, jauną ir gražią moterį. Sakoma, kad piešiniuose ir muraluose Laisvės figūra turi nukupijuotą veidą jo žmonos.

Kada Brumidi mirė, tai jis jokio turto nepalikė. Todėl valstybė palaidojo jį savo lėšomis ir visi jį pamiršo. Net jo kapas pasiliko vargingas ir be jokio pažymėjimo. Tik veik šimtas metų po jo darbų pradžios Kapitolyje, būtent 1952 m. Brumidi buvo prisimintas ir jo kapas atžymėtas.

Toronto, Canada.

Toronto bėdos ir vargeliai

Atrodo, kad juo didesnis miestas, tuo sunkiau jį tvarkyti, tuo lengviau visokiems negerumams vystytis. Kurie čia gyvename ilgesni laiką, aiškiai matome, kad sykiu su miesto augimu auga ir jo bėdos ir vargiai.

Dideliame mieste yra daug didelių reikalų. Aišku, ryšium su tuo yra daug raketų, užkulisinio biznio. Neseniai buvo susuktas didelis biznis narkotikais. Pas suimtus asmenis rasta narkotikų už virš \$1,000,000. Eina didelis raketas ryšium su arklių lenktynėmis. Yra ir kitų užkulisinių užsiėmimų.

Šiomis dienomis pasklido gandai, kad viena kompanija ar privatūs asmenys norėjo papirkti Scarborough tarybos narius. Keturiems asmenims buvo pasiūsti čekiai po \$500. Kyla reikalavimai, kad būtų užvestas tyrinėjimas, kad išaiškintus, kas per biznis tokius didelius kyšius kausioja. Čia, zinoma, galima dasiprotėti, kad reikalas rišasi su žemėmis ir statyba. Spekuliantai tikisi paveikti tarybos narius, kad jie nedarytų skerspaučių spekuliantams lengvai pasipelninti, daugiau pinigų išculpti iš visuomenės.

Kiek anksčiau spaudoje pasirodė žinios, būk North York priemiestyje užtiktas namas, kur eina didelės orgijos naktimis. Kas keičiausia, kad joje dalyvauja nemažai politininkų. Ten vėl reikalaujama tyrinėjimo.

Miesto tėvai nori naujų rūmų valdybai. Bet jų pastatymas kainuotų apie \$20,000,000. Šią sumą, be abejonės, turės sumokėti namų savininkai ir bižnieriiai. Vieni tarybos nariai reikalauja, kad statyti, kiti priešiasi, reikalauja, kad būtų leista balsavimui. Debatai tokie buvo karsti, kad spaudoje buvo palyginti tarybos nariai su beprotnamio įniamais. Susirinkimas taip įkaito, kad pusė narių išmaršavo lauk.

Esant dideliems karščiams, neužtenka vandens, ypač priemiestčiuose. žmonės turi daug nuostolių, nes išdžiūsta pievelės, gėlės ir daržovės.

Tai tik keletas iš daugybės bėdų.

Torontietis

MAŽOJI ROK

Vertė E. Viskanta

I
(Tąsa)

Šis išvedžiojimas moteriškę paveikė, jos beprotiškose akyse sužaibavo neapytanta:

— Tai ji sugaus? — tarė jina.
— Sugaus, tikėkit manimi.

Ji atsistojo, pasiryžusi daugiau tiems žmonėms nebekliudyti. Bet kai kapitonas sumurmėjo: "Nuostabu, kur galėjo dingti jos drabužiai?" — kaimietei dingtelėjo kita mintis, kuri jai ligi šiol nebuvo atėjusi į galvą, ir ji ėmė klausinėti:

— Kur gi jos drapanos? Jos man prikauso! Atiduokit man jas! Kur jas radėte?

Jai išaiškino, kad jų niekaip negalima rasti. Tada ji ėmė reikalauti jų su nežmonišku atkaklumu, su aimanomis ir ašarom:

— Jos mano! Atiduokit man jas! Kur jos? Atiduokit man jas!

Juo labiau stengėsi ją raminti, juo labiau ji raudėjo, spyravosi. Dabar ji nebeprašė dukters kūno, ji tenorėjo drabužių, vien jos drabužių, gal būt, tiek pat nesąmoningai stumiama skurdžiausio godulio, kuriam sidabrinukas jau yra didelis lobis, kiek ir motiniško švelnumo. Ir kai kūnelis, įvyniotas į antkloves, kurias atnešė iš Renarde, dingo vežime, senutė, stovėdama po medžiais, mero ir kapitono prilaukoma, be paliovos raudėjo:

— Man nieko neliko šiam pasauly, nieko — net jos kepuraitės! Net jos kepuraitės! Man nieko neliko, nieko, net jos kepuraitės!

Ką tik atvyko klebonas, dar visai jaunas kunigas, bet jau aptukęs. Jis apsiėmė palydėti senąją Rok, ir juodu nuėjo drauge kaimo link. Motinos skausmas švelnėjo nuo saldžių dvasiškių žodžių, kuriais jis žadėjo tūkstančius atpildų danguje. Bet ji be paliovos kartojė: "Kad aš turėčiau bent jos kepuraitę...", nusitvėrusi šios minties, kuri dabar nustelbė jos galvoje visas kitas mintis.

Renarde šaukė iš tolo:

— Jūs pietausit su mumis, ponas klebone! Po valandos!

Kunigas atsigrėžė ir tarė:

— Su mielu noru, ponas mere. Aš būsiu pas jus apie dvyliką.

Ir visi pasuko į namus, kurių pilkas fasadas ir aukštas bokštas, stūksas ant Brindilės kranto, buvo matyti pro šakas.

Pusryčiai truko ilgai; kalbėjo apie piktadarystę. Visų nuomonės sutapo: taip, ją greičiausiai įvykdė koks nors valkata, atsitiktinai ėjęs pro šalį tuo metu, kai mergaitė maudėsi. Paskui valdininkai sugrįžo į miestelį, susitarę

rytoj susirinkti anksčiau. Gydytojas ir kunigas nuėjo namo, o Renarde, ilgai dar vaikščiojęs lankose, užsuko į giraitę, kur lėtais žingsniais, sudėjęs užpakaly rankas, vaikštinėjo ligi pat sutemų. Jis atsigulė gan anksti ir kitą rytą dar miegojo, kai teismo tardytojas įžengė į jo kambarį, iš džiaugsmo trindamas rankas. Jis tarė:

— A! Jūs dar miegate! Na, meldžiamasis, šį rytą yra naujienų.

Meras atsisėdo lovoje:

— Kokių?

— O, nuostabus dalykas! Atsimenat, kaip vakar motina reikalavo atminimui kokio nors savo dukters daikto, ypač jos kepuraitės. Ir, štai šį rytą, pravėrusi duris, ji rado ant slenkščio abidvi savo dukters klumpaites. Tai rodo, kad nusi-kaltimą padarė kas nors iš vietinių, toks, kurs jos pasigailėjo. Be to, laiškanešys Mederikas atnešė man velionės antpirštį, peiluką ir adatininką. Vadinasi, žmogžudys, benešdamas drabužius paslėpti, bus pametęs iš kišenuko tuos daiktus. Bet aš daugiausia reikšmės skiriu klumpių atsiradimo faktui, kurs rodo tam tikrą piktadari moralinį lygį ir jo gailestingumą. Taigi, mes peržvelgsime, jeigu jūs sutinkate, visus žymiausias jūsų apylinkės gyventojus.

Meras jau atsikėlė. Jis paskambino, kad jam atneštų karšto vandens skustis ir tarė:

— Su mielu noru, bet tai gan ilgai truks, todėl mes galime pradėti tučiuojau.

Ponas Piutuenas sėdėjo apsižergęs kėdėje, neatsisakydamas tuo būdu net ir kambaryje nuo savo raiteliškos manijos. Tuo tarpu Renarde, žiūrėdamas į veidrodį, tepėsi smakrą baltomis putomis; paskum pagalando skustuva į odinį diržą ir pridūrė:

— Žymiausias Karveleno gyventojas vadinasi Zozefas Renarde, meras, turtingas dvarininkas, žmogus šiurkštus, kurs muša sargus ir vežėjus...

Teismo tardytojas ėmė juoktis:

— Užteks, eikim prie sekancio...

— Antras savo įžymumu yra ponas Peldanas, mero padėjėjas, jaučią augintojas, taipogi stambus dvarininkas, tikras kaimietis, labai klastingas, labai suktas visuose piniginiuose reikaluose, bet, mano manymu, nesugebąs įvykdyti tokios piktadarystės.

(Bus daugiau)

Nesivėlinkite, Laisvės Prieteliai

Tuoju pasisakykite, kad stojate į Laisvės prietelių eilę, jei vienu kartu neišgalite įmokėti metinės duoklės \$50, pasisakykite, po kiek galite mokėti į mėnesį, ir pradėkite darbą.

Chicago, Ill.

Unija smerkia Wilson Co. bėgimą

Kiek laiko atgal Wilson kompanija pasekė, kad ji savo mėsos įmonę žada iškelti iš Chicago, nes čia operavimo išlaidos esančios labai didelės ir senos įmonės modernizavimas ir remontavimas per daug kainuotų.

Akcionieriams raportavęs apie aukštus pelnus ir paskelbęs planus iškelti įmonę, Wilson kompanijos prezidentas James D. Cooney pasiuntė darbininkams laišką, kuriame sako: "Mes linkime pilniausio pasisekimo tiems, kurie mums dirbo, ir širdingai linkime, kad jie pasilikytų Wilson kompanijos geri draugai ateityje."

Iškėlus įmonę, arti 3,000 darbininkų liks be darbo. Šimtai iš jų, ilgus metus dirbę Wilson kompanijai, šandien jau perseni kitur darbus gauti.

United Packinghouse Workers (CIO) unija savo žurnale The Packinghouse Workers smerkia šį Wilson kompanijos

žygi ir sako, kad šis žygis yra "spyrimas darbininkams tiesiai į dantis." Unija deda pastangas praveisti kampaniją prieš tą žygi, kad Wilson kompanija susilauktų protestų prieš tai, arba raginimų palikti įmonę Chicagoje.

Chicago burmistras Daley ir kiti miesto pareigūnai jau kreipėsi į Wilson & Co. vadovybę, prašydami, kad neiškeltų iš Chicago savo įmonės. Burmistras (majoras) sako gavęs iš kompanijos prezidento atsakymą ir žadėjo daryti tolimesnius žygius, kad šios skerdyklos įmonės nebūtų iškeltos iš Chicago.

Wilsono darbininkai kalba, kad Wilsono kompanija norinti išbėgti iš Chicago ir savo biznį įsteigti ten, kur darbininkai neorganizuoti ir pusdykiai dirba. Girdėjęs

Pittsburgh, Pa.

Rugsėjo 2 d. laidoj, Jono Urbano korespondencijoje, kur rašo apie rugp. 14 d. piktiniko pelną, įvyko klaida. Vieton \$150 — turėjo būti viso \$115. Atsiprašome.

Redakcija

WORCESTER, MASS.

PIKNIKAS

Paramai Dienraščio Laisvės

Ivyks Sekmadienį

Rugsėjo 18 September

Bus visų mylimoje vietoje
Olympia Park, Shrewsbury, Mass.

BUS GRAŽI DAINŲ PROGRAMA

Pasižadėjo dalyvauti programoje

South Bostono Liaudies Choras
Dalyvaus Hartfordo Laisvės Choras
Ona Dirvelienė ir Jonas Sabaliauskas
Sudainuos gražių duetų.

Yra pakviestas iš Hartfordo Laisvės Choras, bet dar nedavė atsakymo. Taigi tikrai nežinome ar jie bus.

Namie gaminti Valgiai, Įvairūs Gėrimai

SVARBIOS KNYGOS

Dabar Parduodamos Numazintomis Kainomis

Kas Skaito ir Rašo

Duonos Neprašo

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina \$2.00. DABAR TIK \$1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina \$1.50. DABAR TIK \$1.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Prisikėlusį Lietuvą

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Džiaugsmas ir Sielvartai

Parašė A. Dagilis. Rinkinys labai įspūdingų eilių, 136 puslapių, kaina tik \$1.00

Usnynė

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina \$1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina \$1.00, DABAR TIK 75c.

Gaunamos Laisvės Knygyne

110-12 Atlantic Ave.

Richmond Hill, N. Y.

APYSAKOS

Kelias į Laime

Tik skaitydama ją sužinosi kaip įspūdinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvių pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyniniai gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina \$1.50, DABAR TIK \$1.00.

Šliuptarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai dėl lietuviybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina \$5.00, DABAR TIK \$4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pavojingus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų pašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina \$2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaukyti, kuomi maitintis, kad būtų sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apslabus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagalbą. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina \$1.00, DABAR TIK 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigų.

Chicago, Ill.

Mokykloms atsidarant

Rugsėjo 7 d. atsidaro mokyklos. Don C. Rogers, vienas iš mokyklų superintenden-tų, sako, kad pradėdant naują terminą tikimasi apie 425,000 mokinių užsiregistruo-jant, pradėdant nuo kindergarten ir baigiant aukštesnėmis mokyklomis ir kolegijomis.

Pradiniai (kindergarten) mokiniai šiemet sumuš visus rekordus. Jų tikimasi virš 45,000 atidarant rudeninį sezoną.

Pradinių mokyklų, įskaitant kindergarten mokinius, bus apie 317,739 mokiniai, aukštesnių (high schools) mokinių bus 97,945. Apie 10,000 stos į pradines (junior) kolegijas ir Chicago Teachers College.

Mokyklose bus didelis susikimšimas. Nekuriems mokytojams teks mokyti dviem pakaitom, iš ryto ir popiet. Pradedant naują terminą 11-kos mokyklų mokiniai turės dalintis laiku. Vieni lankysis anksti rytą, kiti popiet. Jie turės mokytis be pertraukos (recess). Jų programa bus labai koncentruota.

Nors pradėdant naują terminą naujų mokytojų elementarinėse mokyklose pradės darbą 450, o aukštesnėse 100, bet ir tai esant mokyklų stoka darbas bus sunkus.

AVALON, N. J.

Svarbus pranešimas New Jersey ir New Yorko Apylinkėms

Kadangi vasara jau eina prie pabaigos, tai tuo tikslu, su draugų pagalba, rengiame išvažiavimą. Mes kviečiame visus iš minėtų apylinkių atvykti į šį išvažiavimą ir užbaigti vasaros sezoną gražiai ir linksmai.

Išvažiavime bus visko pakankamai — gerti ir valgyti. Draugas Lipčius pristatys 25 svarus lietuviškų kilbasų, taipgi ir hot dogs, maltos mėsos ir kitokių valgių. Tas viskas bus vel-tui. Viskas ko norime iš jūsų, tai, kad atvažiutumėte, nepatingėkite.

Jūrose vanduo šiuom laiku yra pats šilčiausias. Kurie norėsite, tai galėsite dar gerai pasimaudyti. Užtikriname, kad praleisite puikiai laiką. Todėl visi ir visos traukite pas Bekampius, 147 13th St., Avalon, N. J., telefonas — Avalon 7-5983.

Čia bus svečių: Senas Vincas, Pranaitis, Merkiai, Mattis, Patten, Zilinskai iš Plymouth, Pa. Taip jau bus svečių ir iš Brooklyno, ir iš Baltimorės, ir iš daugelio kitų kolonijų.

Išvažiavimas bus nedėlioje, 18 d. rugsėjo-Sept.

Kuriems patogų, atvažiukite subatoje. Vietos bus visiems. Nežiūrint, koks būtų oras, išvažiavimas įvyks.

Visus Užkviečia Bekampiai

LIRR geležinkeliai vėl kalba apie galimą streiką

Long Island geležinkelio darbininkai, kurie praėjus mėnesį atidėjo streiką, kai jų prašė tarpininkai, vėl kalba apie streiko pradėjimą. Geležinkelių brolija atmetė geležinkelio kompanijos pasiūlymą reikalą vėl perduoti valdžios tarpininkams. Unija sako, kad tarpininkai savo siūlymus jau padarė ir nėra reikalo jiu iš naujo grįžti.

1,500 mašinistų ir kitų geležinkelių (neskaitant dirbančių prie bėgių ir stotyse)

dirba prie LIRR. Jie reikalauja trumpesnių darbo dienų, aukštesnių algų ir stato dar 250 mažesnių atskirų reikalavimų, kurie turi bendro su darbo sąlygomis, saugumu ir taip toliau.

Kompanija teigia, kad geležinkeliai "nori streikuoti ir tik ieško priekabės. LIRR traukiniais kiekvieną dieną važinėja apie 285,000 žmonių, kurie gyvena Long Islando miesteliuose, o dirba Manhattan arba Brooklyne.

"Vasaros Festivalis" įvyko, sako rengėjai

Šį pavasarį tam tikras "New Yorko Vasaros Festivalio Komitetas" paskelbė, kad per šią vasarą New Yorkas tiesiog skendės koncertuose, parodose, paraduose, perstatymuose. Komiteto pirmininkas B. G. Gimbel (tas pats, kuris turi didžiulę krautuve) paskelbė, kad "New Yorkas parodys, ką gali kultūrinėje srityje."

Dabar pirmininkas Gimbel pareiškė spaudos atstovams, kad festivalis vyko, praėjo, buvo labai pasisekęs. Koks festivalis? Dauguma new-yorkiečių, įskaitant spaudos atstovus, sako, kad jie jo nematė...

Pirm. Gimbelis dabar aiškina, kaip čia buvo: Tiesa, nebuvo nieko ypatingo, buvo tie patys koncertai, tie patys vaidinimai ir tie patys paradai, kaip kiekviena vasara. Visas skirtumas, tai kad komitetas viską "apjungė," paėmė po savo globa, priskaitė prie festivalio...

Kokiu būdu festivalis pasisekė? buvo jo klausta.

Atsakymas buvo, kad daugiau turistų dėl festivalio garsinimo šią vasarą suvyko į New Yorką — ir daugiau biznio buvo didžiosioms krautuovėms, tarp jų ir tai, kurios savininku yra tūlas Gimbel...

New Jersey naujienos

Bayonne, N. J.

Esso Standard Oil Co. jau nebėta, kokio buvo

Esso Standard Oil Co. yra čia pasilikusi viena iš didžiuliu žmonių. Treji metai atgal čia dirbo suvirš 2,000 žmonių. Darbo sąlygos buvo geros. Darbo paskubos sistema nebuvo vartojama. Jeigu darbininkas jaučėsi alkanas, galėjo bile lauku eit ir užvalgyti biskį, niekas už tai jo nepersiekiojo. Prieš užbalgiant dienos darbą galėjo palikt darbą puse valandos anksčiau dėl apsimazgojimo ir drabužių persikeitimo. Ir kuomet dirbtuvės sirena užbaubia, tai visi jau būna gatavi eit namo. Mokestis už darbą irgi neblaga.

Bet staigiai ir nelauktai įvyko didelė permaina į blogąją pusę. Pasirodė tam tikri kompanijos ekspertai, kurie tuojau pradėjo pertvarkyt visos dirbtuvės sistemą. Ir, žinoma, darbininkai tuojau pajuto jų skaudžią rykštę.

Pirmiausia paleido paskai, kad ši Bayonnės dirbtuvė neša kompanijai nuostolius. Tai buvo suprantama tikras blafas. Tiesa, kad panaikint tuos jų sugalvotus nuostolius, pakol kas tiesioginiai nekerta darbininkams algų, bet, sako, perdaug darbininkų ir būtinai reikia mažinti. Na, tai ir pradėjo mažinimo darbą. Nors jie ramlina darbininkus, kad be rimtos priežasties nė vieno darbininko nepaleis visai iš darbo, bet iš departamento, kur daug senų darbininkų dirbo ir buvo išdirbę po daug metų ir turėjo geras mokestis, sumažino ant pusės. Ir tuos darbininkus, kuriuos jie vadino per viršiu, pastatė dirbt už paprastus darbininkus (leiborius) ir už mažiausią užmokestį. O likusius verčia padaryti perpus daugiau darbo.

Taipgi darbininkai likos priversti dirbti nuo sirenos iki sirenos. Nusiprausimui laiko nebeduoda nė vienos minutės. Tokiu būdu visi darbininkai likos labai nepatenkinti. Pradėjo bėgimas iš dirbtuvės, o minėtiems ekspertams to tik ir reikėjo. Senesni darbininkai, kurie jau suvirš 60 metų amžiaus ir turi išdirbę

daug metų, reikalauja pensijos. Ir jiems be pasipriešinimo duoda, kiek katram priklauso, ir eik namo. (Mat, čia kol kas dar nepanaikino teisės sulaukus 60 metų amžiaus reikalauti pensijos.) O nemažai jaunų darbininkų, nepakęsdami naujų patvarkymų darbe, metė darbus, tikėdamies kitur gauti geresnius. O nuo vidurinio amžiaus (nuo 35 iki 60 metų) darbininkai likosi prisipirti prie sienos taip, kad nei bėgt, nei rėkt. Mest darbą negalima, nes kitur jau negausi, nes jau per senas. O pensijos negali gauti, nes dar perjaunas. Tokiu būdu likosi priversti priimti bile sąlygas ir dirbt ten, kur bosas siunčia.

Tai, kaip matot skaitytėjau, reikia pripažinti, kad minėtų kompanijos ekspertų šis bjaurus triksas sugalvotas labai kytriai. Nes šitokiu būdu beveik pusei darbininkų netiesioginiai nukerta algą be jokio pasipriešinimo iš darbininkų pusės. Ir į mažiau kai metus laiko, irgi netiesioginiai, išvijo iš darbo apie 600 darbininkų. Minėti ekspertai sako, kad operuoti čia (Bayonnė) aliejaus išdirbystę pilnai užtenka 1,000 darbininkų, nesumažinant produkcijos. O kadangi dabar dar randasi apie 1,500 darbininkų, tai reiškia, kad turi pašalint dar 500. Ir savaime aišku, kad jeigu visi 500 savanoriai neprasišalins, tai nekuriuos prašalins prievarta.

Darbininkai yra organizuoti. Turi savo nepriklausomą uniją, vadinamą Standard Refinery Union, Inc.

Bet bosai, matydami, kad unija mažytė, silpnutė, su kitų žmonių darbininkais jokių ryšių neturi, tai visiški su ja nesiskaito. Nėra vienybės, nėra galybės.

Vargšas

Singapore. — Singaporo valdžia paskelbsianti amnestiją netik liaudies partizanams, bet ir miestuose veikiantiems komunistams, kurie dabar sėdi kalėjimuose.

Tokyo. — Japonijos valdžia suėmė 18 komunistų.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Jaukus kultūrinis vakarėlis Lumbio atminčiai pagerbti

Trečiadienio, rugsėjo 7-tos, vakare gražus būrelis pažangių žmonių susirinko į Lietuvos kultūrinį centrą, kur apdengtu stalų buvo gražiai praleistas vakaras, prisimenant dailininką - karikatūristą Lumbį, svarstant jo kūrybą, dalinantis mintimis ir nuomonėmis.

Vakarėlio garbės viešnia buvo mirusio karikatūristo žmona Bulienė-Lumbienė, kurios sutikimu ir priėmimu tas vakarėlis taipgi tarnavo.

Vakarėlio rengėja S. Sasna, LLD centro sekretorius J. Grybas, žurnalistas J. Gasiūnas, K. Petrikienė, dail. R. Baranikas, A. Bimba ir rašytojas R. Mizara kalbėjo apie Lumbio kūrybą. Buvo prisiminta, kad Lietuvos dailės vadovai yra nutarę išleisti Lumbio rinktinę karikatūras.

Taipgi buvo nurodyta, kiek Bulienė - Lumbienė prisidėjo prie velionio karikatūristo kūrybos, stengdamasi jį įgalinti turėti kuo daugiau laisvo laiko, padėdama savo pritarimu, patarimais ir kitokiais būdais.

Vakarėlis vakarienė praėjo labai jaukioje atmosferoje. Puikioji vakarienė buvo rengėjos ir kito draugo padavota, o susirinkusieji sumetė kelias dešimt dolerių svarbiems visuomeniniams tikslams.

Londonas. — Jau beveik tikra, kad Britanija, Graikija ir Turkija pabaigs savo derybas dėl Kipro salos derybas be sutarimo. Bet dėl viso ko bus išleistas draugiškas komunikatas.

"Aido" choro laukia daug smagaus darbo

Šiandien choras atnaujina savo pamokas, rengiasi koncertavimui

Šį vakarą, penktadienį, 8 valandą vakaro, Aido choras susirenka Kultūros centro Muzikos kambarėje pirmą rudeninę pamoką. Aidiečiai sako, kad jie grįžta išilgę dainavimo, grįžta su pasiryžimu smarkiai (kas reiškia, ir smagiai) mokytis naujų dainų, rengtis prie pirmojo šio sezono koncerto, kuris įvyks jau ne užu kalnų — spalio 23 dieną.

LMS pavasariniam festivalyje Aido bendravardis, Worcesterio Aido choras, sužavėjo publiką amerikietiškuoju kompozitorės Darratės Judzentavičienės daina "Tolimoj Tėvynėj." Ta daina, kuri jau plačiai žinoma Vidurvakarių lietuvių tarpe, nauja čia, Rytuose. Tai bus viena naujų dainų, kurių New Yorko Aidas pradės mokintis per šį sezoną.

Choro mokytoja Mildred Stensler sako, kad kaip pirmiau, taip dabar prieš chorą stovi du uždaviniai: gerėti ir didėti. Gerėjimą choras gali pasiekti, sako ji, per sistemingą mokymąsi, parodant tiek ir dar daugiau entuziazmo, negu praityje. Tame nėra rūpesčio — choras siekia vis aukštesnio meninio lygio, sako ji.

Didėjimas tai jau kitas klausimas — tas reiškia naujų choro narių pritraukimas. Apie dainavimą choruose galima sakyti daug ko gero: tas sveika plaučiams, stimuluoja kraujotaką, daro žmogų energingesniu, ir taip toliau, ir taip toliau.

Bet gal svarbiau yra, kad dainavimas chore pakelia

žmogaus visą nuotaiką, jam duoda dvasinį pasitenkinimą, padaro jį kilnesniu, tauresniu. Neveltui mitologinis keliautojas sako: "Kur skamba daina, ten drašiai eik" — ten blogų žmonių neužtiksi."

Aido chore randasi tik geri žmonės — energingiausi, gyviausieji, vingiliausieji, linksmiausieji. Ateiktis penktadienio vakare ir stebėkite jų pamoką. Stebėkite ir patys prisidėkite.

Jo sąžinė "gryna," bet jo žmona lieka nepatenkinta

59 metų amžiaus William F. Lydon iš Manhattan'o dabar turi "gryną sąžinę": 27 metai atgal, kuomet tarnavo armijoje, jis vieną gražią dieną paliko stovyklą, nustėmė uniformą ir niekad negrįžo. Šiomis dienomis jo kankinanti sąžinė jį atvedė į valdišką raštinę, kur jis prisipažino. Jam nusibodo gyventi baimėje ir abejotume,

Vaikų paralyzius-polio paleičia ir suaugusius

Du mirė nuo vaikų paralyzius (polio) paskutinėmis keliomis dienomis, ir abu jie ne vaikai. Vienas buvo 32 metų vyras, kitas 17 metų vaikas. Queens apskrityje šiais metais nuo vaikų paralyzius mirė 3, Nassau apskrityje, kuris užu Didžiojo New Yorko ribų, — 4. Liga šiais metais labiau paleičia Long Islandą, nors paprastai Manhattanas, Brooklynas ir Bronxas, labiausiai susikimšusios miesto dalys, sunkiausiai nukentė.

sakė jis — meskite mane kalėjimui!

Bet pareigūnai jam išaiškino, kad jis be reikalo nervinasi, kad jis galėjo būti teisas ne vėliau trijų metų po nusikaltimo. Taigi, jis dabar laisvas, užtikrintas. Tiesa, armija jį galėtų paimti ir priversti atitarnauti likusį tarnybos laiką, bet jam buvo pasakyta, kad "59 metų kareivis nelabai reikalingas."

Tik viena bėda lieka: jo žmona, kuri nežinojo nei apie dezertavimą, nei apie pasidavinimą, dabar pyksta ir jį vadina bailiu bei melagium.

PRANEŠIMAI

ELIZABETH, N. J.

Bankietas pagerbimui B. Makutėnienės. Rengia LDS 3-čioji Ap-skritis. Rugsėjo 10 d., 7 v. v., 408 Court St. Elizabethiečiai ir iš apylinkės miestų esate kviečiami dalyvauti. Gaspadinės pasiruošusios pagaminti skanūs valgiai — lietuviškai. Bus ir įdomi programa. Kurie turite tikėtį platinimui, bandykite visus išplatinti. Kom. (173-175)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 12 d., 7:30 v. v. Tai bus paskutinis susirinkimas, kad prisiruoti pravedimui spaudos pikniko, įvykstančio rugsėjo 18 d., Olympia Parke. Visi nariai dalyvaukite. Matonėkite būti laiku. Sekr. (173-175)

HARTFORD, CONN.

Svarbus pranešimas visiems — LLD 68 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 12 d., 157 Hungerford St., paprastu laiku. Knyga "Pasakojimai iš Istorijos jau gauta, nariai atėję į susirinkimą galės ją pasiimti. (173-175)

BALTIMORE, MD.

LLD 25 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 10 d., 2 val. dieną, Work-ingen's salėje, 2507 E. Madison St. Kviečiame narius skaitlingai dalyvauti susirinkime, turime daug svarbių reikalų: 6-tos apskrities konferencija, philadelphiečių parengimas, ir mūsų pačių rengiamas bankietas su menine programa, kuris įvyks spalio 15 d. Gavome D. M. Solomso knygą, jo raštus, tad atelkite pasiimti. (173-175)

BROCKTON, MASS.

Prašome įstėmyti kokie parengimai įvyks Liet. Taut. Namų Parke. Rugsėjo 11-tą, d. sekmadienį — Outing'as, Brockton Highway Department. Pietūs 2 val. dieną. Clam Bake — plate \$3.50.

Rugsėjo 12 d., LLD 6 kp. susirinkimas įvyks Name, 8 Vine St. Pradžia 7:30 v. v.

Rugsėjo 18 d. — Piknikas, dėl to, kurie nevažiuos į Laisvės pikniką Worcesteriėje. G. S. (174-176)

PHILADELPHIA, PA.

Operetiskas Koncertas

Rengia Aldiečiai ir Moterų Kliubas

Įvyks šeštadienį

Rugsėjo 24 September

414 Green St., Philadelphia, Pa.

Pradžia 7:30 val. vakare — — — Įžanga \$1.00

PROGRAMAS

Scena iš Operos

"Jankių Milijonierius"

Vaidina ir dainuoja

AIDSIETYNO KVARTETAS

Felipa, jauna meksikietė — Ona Stelmokaitė-Eicke
Pedro, jos tėvas — — — — — Jonas Grybas
Hepworth, Jankų milijonierius — — — — — T. Kaškiaučius
Jonė, jo sesuo — — — — — Mildred Stensler

DUETAS — El. Brazauskienė ir Augustinas Iešmantas
SOLO — — — — — Augustinas Iešmantas
RINKTINĖS DAINOS — — — — — Aidsietynas
Taipgi dalyvaus — — — — — vietiniai talentai
Akompanistas — — — — — Frank Balevičius

Širdingai kviečiame visus atsilankyti, išgirsti ir pamatyti šią nepaprastai gražią programą.

RENGĖJAI

Rojaus Mizaros Pagerbimui

BANKIETA'S

Rengia Laisvės Bendrovės Direktorių Taryba

Šiomet sukanka jam 60 metų amžiaus, 40 metų žurnalistinės kūrybos ir 35 metai kaip dirba Laisvės redakcijoje, ir jau per daugelį metų yra vyriausio redaktoriaus pareigose.

Taigi, atžymėjimui jo literatūrinės kūrybos ir kaip pirmojo vado karjeros visuomeninėje veikloje yra rengiamas banketas su gražia koncertine programa.

Įvyks Sekmdienio Popietį

Spalio 9 October

Į šį pokylį laukiame svečių ne tik iš Didžiojo New Yorko apylinkės, bet ir iš tolesnių kolonijų. Nepertoli iš šiaurinių Bostono apylinkių ir iš šiaurvakarių Pennsylvania mainieriams. Iš visur rūpinkimės tinkamai pagerbti žymiausių Amerikos lietuvių rašytoją, nuoširdų liaudies švietėją, ROJŲ MIZARĄ.

Banketas ir koncertas bus

Liberty Auditorijoje

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Pradžia 2 P. M. Bilietas \$3

Prašome tuojau įsigyti bilietus. Būtinai turime žinoti, kiek bus svečių, nes rengėjai rūpinasi paruošti gerus pietus, tad nori tikrai žinoti, kiek bus publikos.

HELP WANTED—FEMALE

Namų Darbininkė. Nuolatiniams maloni moteriškai, kuri lėtu gerus namus ir puikų ma. Paprastas virimas. Turime daugiau darbininkų. Nuosavas barys ir vonia. Gera alga. Du auge, ir vaikų einant mokyk. Mrs. Drexler. GREAT Neck 24 (174-1)

Merginos. Dirbti šapoje. Pildyti darbo sąlygos. Gera alga. Apdodos. Laikas ir pusė už virš. KNOMARK MFG. CO. 330 Wythe Ave., Brooklyn. Matykite Frank. (173-1)

Stalų Patarnautojos. Nešioti, cas, patyrusios. Daliai laiko, p. ar vakarienės šifitų, ar pilnam k. Doda uniformas. Apm. tos atostogos. Kreipkitės: HOWARD JOHNSON, RTE 4 Fort Lee, N. J. (172-1)

Namų darbininkė-virėja. 40-50 Pila atsakomybė namų W. Hempstead. Nuosavas kambarys vonia. Visi moderniniai įtaisymai. Mylinti vaikus. Reikalingi vėliai palūdiujimai ir kad mokytų angl. kai. Labai gera alga linkamas asmeniui. Saukite: IV. 3-8892. (173-1)

Mašinių Operatorės, prie siuvimo. Su vienu ir po dvi adatom mašinas. Geros algos, darbas nuo kavali apmokamos vakacijos. Duodame uz du dar kartą į savaitę už piln. uzdarbį. RICKEY BRA, 100 Gre St., Worcester, Mass. (173-1)

Reikalinga namų darbininkė. P. imsimė ir naujai atvykusia. N. savas kambarys ir vonia. Vair. MRS. H. COHLER 108-13 67th Dr., Forest Hills, L. Skambinkite dienos metu. OR. 5-8067 (175-1)

Namų darbininkė—paprasta virėja. Maloni, patikima, mylinti vaikus. Kambarių ranch namas; nuosavas kambarys, vonia, ir TV. 850 J. vaite. Reikia gerų palūdiujimų. Saukite: RE. 7-0403 (ketvirtadienis); PO. 7-0970 (penktadienis) šeštadienis, ir sekmadienis. (175-1)

Merginos - Merginos! (vedusios pavienės). Ar jūs ieškote įvairu? Tai sustokite čia! Būkite Car Hop Skirtingas, Pilnas Malonumo Darbas Pelningas. Kreipkitės nuo 12 iki 6 P. M. ADVENTURE CAR HOP Route 22, Union, N. J. (173-1)

HELP WANTED MALE

Reikalingi Paprasti Darbininkai. Proga pakilimui, išdirbystės firm. Pagaudaujama vyru žemiau 40. Kreipkitės pas: MERRILL BROS. 56-02 Arnold Ave., Bayspath, L. I. HE. 3-1315 (170-1)

Jauni vyrai. 18 iki 25 m. amžiaus. Virtuvėje, fountain darbininkai. P. tyrimas nereikalingas. Nuolatini darbas. Gera proga. Kreipkitės ADVENTURE CAR HOP Route 22, Union, N. J. (173-1)

REAL ESTATE

Bayridge. Kampinė vieta. 4 šeimos 2 krautuves. Bar & Grill. Visi u. imti. Gera kainynystė. Parduosim prieinamai; išmokėjimai geri. T. rime parduoti iš priežasties lig. Skambinkite po 6 v. v. GE. 9-7222 (171-17)

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St. Newark 5, N. J. Market 2-5172

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEMONAS Savininkas

306 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y. Geras Patyręs Barberis